

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu S., so sídlom v B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. A., advokátkou, A., so sídlom v B., proti žalovanému V., s.r.o., so sídlom v B., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. M., advokátom, A., so sídlom v B., **o zaplatenie 26 455,52 Eur (796 999,- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 C 197/2005, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2008 sp. zn. 16 Co 64/2008, v spojení s opravným uznesením z 13. mája 2009 sp. zn. 16 Co 64/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 26. novembra 2007 č.k. 16 C 197/2005-81 žalobu žalobcu o zaplatenie 796 999,- Sk s príslušenstvom, ktorej sa domáhal titulom práva na primeranú odmenu za šírenie zvukovoobrazového záznamu prostredníctvom káblovej retransmisie v rokoch X., X. až do X., zamietol. Vo veci rozhodol s poukazom na ustanovenie §§ 66 ods. 2, 67 ods. 1 a 2 a 81 ods. 1 písm. a/, c/ a j/ Autorského zákona, keď dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal aktívnu vecnú legitimáciu v spore. Žalobca je síce oprávnený vykonávať dobrovoľnú kolektívnu správu práv podľa Autorského zákona v odbore káblovej retransmisie zvukovoobrazového záznamu, ktoré je však limitované čo do rozsahu základom a rozsahom uzatvorených zmlúv s výrobcami zvukovoobrazových záznamov a s inými nositeľmi práv k týmto záznamom. Zmluvu, ktorú žalobca prezentoval s asociáciou A. však nie je možné považovať za takú, ktorá by ho oprávňovala zastupovať výrobcov zvukovoobrazového záznamu a vyberať odmeny za

použitie takéhoto záznamu, napríklad káblovou retransmisiou. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 18. decembra 2008 sp. zn. 16 Co 64/2008 na odvolanie žalobcu rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že si osvojil názor tvorca Autorského zákona, z ktorého extenzívne vyvodil, že žalobca, ako kolektívny správca majetkových práv výrobcov zvukovoobrazových záznamov a iných nositeľov práv podľa § 78 ods. 1 a 2 Autorského zákona má k zvukovoobrazovým záznamom oprávnenie k ich zastúpeniu, ako nositeľov práv pri prenose káblovej retransmisie zvukovoobrazového záznamu v rozsahu uzatvorených zmlúv s týmito výrobcami, a teda je v spore aktívne vecne legitimovaný. Uložil okresnému súdu v ďalšom konaní doplniť dokazovanie na zistenie dôvodnosti výšky nároku žalobcu. Uviedol, že bude povinnosťou žalobcu, aby v ďalšom konaní preukázal, ktorý konkrétny zvukovoobrazový záznam žalovaný použil formou káblovej retransmisie, pričom podľa § 81 ods. 4 Autorského zákona, je žalovaný povinný poskytnúť žalobcovi potrebné informácie, ako aj umožniť žalobcovi získať podklady pre vyčíslenie svojho nároku. Keďže okresný súd, riadiac sa nesprávnym právnym názorom, rozsah uplatneného nároku neskúmal, rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal včas dovolanie žalovaný. Navrhol rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. K prípustnosti dovolania uviedol, že odvolací súd nepostupoval správne, ak rozsudok okresného súdu zrušil, hoci na to neboli dôvody. Zrušiť rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím súdom možno len z taxatívnych dôvodov uvedených v ustanovení § 221 O.s.p. a ani jeden z týchto dôvodov nebol naplnený. Odvolací súd mal preto správne z dôvodov, ktoré uvádza v odôvodnení, prvostupňový rozsudok zmeniť. Tým, že namiesto zmeny rozsudok zrušil, odňal mu možnosť realizovať procesné právo – podať dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. V takomto prípade totiž nemá možnosť, aby správnosť iného právneho názoru odvolacieho súdu preskúmal dovolací súd. Zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za zmätočné, resp. neúplné znemožňujúce mu ako účastníkovi realizovať po vrátení veci na ďalšie konanie jeho procesné práva. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalobca navrhol dovolanie žalovaného ako nedôvodne podané zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolateľ v prejednávanej veci napadol dovolaním uznesenie odvolacieho súdu.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak je napadnuté uznesenie, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak dovolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

V posudzovanej veci dovolateľ napadol dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd týmto zrušujúcim uznesením nezmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa (neupravil v porovnaní s ním inak práva a povinnosti účastníkov konania). Takéto (zrušujúce) uznesenie odvolacieho súdu nie je zmeňujúcim uznesením v zmysle § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.; dovolanie proti nemu v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nie je prípustné.

Keďže nejde ani o prípad uvedený v § 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, prípustnosť dovolania neprichádza do úvahy ani podľa citovaného zákonného ustanovenia a ani podľa § 239 ods. 2 O.s.p.

So zreteľom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie (t.j. aj uznesenie) odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (tiež uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich.

Pokiaľ dovolateľ existenciu procesnej vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videl v tom, že postup, ktorý odvolací súd zvolil, nemá oporu v ustanovení § 221 O.s.p. a že týmto postupom, namiesto zmeny rozhodnutia, mu odvolací súd odňal možnosť preskúmať správnosť právneho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu podaním dovolania, treba uviesť, že Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. dáva odvolaciemu súdu oprávnenie rozhodnutie zrušiť, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a v dôsledku toho nedostatočne zistil skutkový stav veci.

V posudzovanom prípade je nepochybné, že okresný súd riadiac sa nesprávnym právnym názorom, vôbec nezisťoval rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa rozsahu žalobou uplatneného nároku a na opodstatnenosť výšky nároku nevykonal žiadne dôkazy. V súvislosti s rozsahom uplatneného nároku teda nedostatočne zistil skutkový stav veci. Dovolateľ preto neoprávnene vytýka odvolaciemu súdu, že postupoval v rozpore s ustanovením § 221 O.s.p., keď rozsudok okresného súdu zrušil.

Občiansky súdny poriadok nezakazuje odvolaciemu súdu v zrušujúcom uznesení vysloviť právny názor na vec odlišný od právneho názoru súdu prvého stupňa. Práve naopak, takúto situáciu vo viacerých ustanoveniach predpokladá (§ 226 O.s.p.). V ďalšom konaní pred súdom prvého stupňa dovolateľ bude môcť realizovať procesné práva, akým je právo navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadrovať sa k právnej stránke veci a pod.

Napokon, neobstojí ani tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd mu zrušením rozsudku súdu prvého stupňa, namiesto jeho zmeny, znemožnil preskúmať správnosť právneho názoru odvolacieho súdu v dovolacom konaní. Predovšetkým treba uviesť, že odvolací súd môže rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť, aj keď sa navrhuje jeho zmena, a naopak (§ 212 ods. 4 O.s.p.). Je preto vecou súdu (a nie účastníka konania), akú formu rozhodnutia odvolací súd v konkrétnom prípade zvolí. Ak teda odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zruší, hoci sa navrhuje jeho zmena a v zrušujúcom uznesení vysloví právny názor na vec, nejde o postup, ktorý by bol v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a v dôsledku ktorého by bol účastník vylúčený z realizácie procesných práv, včítane práva preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolacom konaní.

Dovolateľ preto neopodstatnene namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až d/, e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

K námietke dovolateľa, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), možno ho ale (úspešne) uplatniť len v procesne prípustnom dovolaní. Nesprávne právne posúdenie veci nie je dôsledkom procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., ale omylu v aplikácii práva a preto nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia.

Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva z ustanovenia § 238 O.s.p., ale ani z § 237 O.s.p., dospel dovolací súd k záveru, že v danej veci ide o dovolanie smerujúce

proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré týmto opravným prostriedkom nemožno napadnúť. Dovolanie preto podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. mája 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková